

Vergelijking van de brief van de Staatssecretaris van 29-06-2023 inzake BOR en DSR met de aanbevelingen van het RB

Op vrijdag 2 juni 2023 heeft het RB haar visie op de Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) en de Doorschuifregeling (DSR) uitgebracht. In deze Visie doet het RB achttien aanbevelingen om knelpunten in deze regelingen op te lossen.

In dat visie document staan diverse pijnpunten en knelpunten benoemd, die voor de advisering over deze regelingen van belang zijn.

De Staatssecretaris van financiën heeft op 29 juni 2023 de uitkomsten van het vervolgonderzoek naar de BOR en DSR (samen ook genoemd bedrijfsopvolgingsregelingen) gepubliceerd. Hieronder staat per aanbeveling vermeld of de staatssecretaris een wijziging doorvoert die in lijn is met de aanbeveling. Staat hieronder bij een aanbeveling niets vermeld, dan heeft de staatssecretaris in zijn brief over dat onderwerp geen tekst opgenomen.

Uitgangspunten vanuit het RB voor herziening van de BOR/DSR

Het gelijktrekken van termijnen en voorwaarden:

1. afschaffing van de 36-maandeneis in de doorschuifregeling voor IB-ondernemingen voor de mede-ondernemer en werknemer;

De dienstbetrekkingseis in de DSR van artikel 4.17c, lid 1, onderdeel d, Wet IB 2001 vervalt. Er komt een minimumleeftijd van 21 jaar voor de verkrijger, zowel voor de DSR (schenking van een aanmerkelijk belang) als voor de BOR bij schenking. Zie onderzoeksvraag 3 en maatregel 5 en 6 op blz. 5 en 9 van de brief van de Staatssecretaris van 29 juni 2023 (hierna verder te noemen: de brief).

2. terugbrengen van de voortzettingseis in de bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet van vijf naar drie jaar;

De termijn van de voortzettingseis wordt bekort. Zie onderzoeksvraag 4 en maatregel 7 op blz. 11 van de brief. Er is niet aangegeven tot hoeveel jaar de voortzettingseis wordt bekort. Daar komt

het kabinet nog op terug. Ook de bezitseis wordt ingekort. Zie blz. 11 van de brief. Ook daar komt het kabinet op terug.

Het uitbreiden van de doorschuifregelingen voor reële situaties:

3. uitbreiding doorschuifregeling in de tbs-sfeer (in de inkomstenbelasting), niet alleen bij overlijdenssituaties maar ook bij overdracht bij leven;
4. een verkrijging van aandelen in een werkmaatschappij laten kwalificeren voor de doorschuiffaciliteit in de aanmerkelijkbelang sfeer (in de inkomstenbelasting);
5. uitbreiding van de bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet voor tbs-situaties, niet alleen voor tbs-vastgoed maar voor alle tbs-vermogensbestanddelen;
6. verruimen van de bezitseis in de bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet. Niet alleen bij een ruisende inbreng, maar ook bij onder andere certificering van aandelen, overmacht situaties waardoor eerder moet worden beëindigd, uitbreiding voor overgenomen vergelijkbare ondernemingsactiviteiten, erfrechtelijke verkrijging van aandelen of een verkrijging op grond van het huwelijksvermogensrecht; toestaan, dat een geruisloze splitsing mogelijk is met het oog op een optimale vererving;

De staatssecretaris stelt een aanpassing voor die in lijn is met onze aanbeveling bij de ruisende inbreng en bij wijzigingen in de structuur van de onderneming (bijvoorbeeld bij verhangingen en splitsingen/fusies, waarbij de gerechtigdheid/het belang van de aandeelhouder tot de onderneming materieel gezien niet wijzigt). Het uitgangspunt van de voorgestelde aanpassingen is aansluiten bij de gerechtigdheid van de onderneming. Dit is nog niet op detailniveau uitgewerkt. Zie onderzoeksvraag 4 en maatregel 7 op blz. 10 van de brief.

7. verruimen van de voorzettingseis in de bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet: ruisende inbreng, certificering van aandelen, doorzakken binnen een fiscale eenheid tegen uitreiking van aandelen, inbreng in een personenvennootschap en overmacht situaties waardoor eerder moet worden beëindigd;

De staatssecretaris stelt een aanpassing voor die in lijn is met onze aanbeveling bij de ruisende inbreng en bij wijzigingen in de structuur van de onderneming (bijvoorbeeld bij verhangingen en splitsingen/fusies, waarbij de gerechtigdheid/het belang van de aandeelhouder tot de onderneming materieel gezien niet wijzigt).

Het uitgangspunt van de voorgestelde aanpassingen is aansluiten bij de gerechtigdheid van de onderneming. Dit is nog niet op detailniveau uitgewerkt. Zie onderzoeksvraag 4 en maatregel 7 op blz. 10 van de brief.

8. toepassen van de BOR bij verkrijging van de aandelen in een werk B.V. in situaties van overlijden;
9. continueren van de doorschuifregeling in de aanmerkelijkbelangheffing en bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet voor verhuurde onroerende zaken aan verbonden personen en vennootschappen, mits die personen dat vastgoed in de eigen onderneming gebruiken;

De staatssecretaris stelt een aanpassing voor die in lijn is met onze aanbeveling maar nog niet tot in detail uitgewerkt. Onroerende zaken voor zover die worden gebruikt voor de eigen bedrijfsuitoefening (binnen het eigen concern, waaronder dus kwalificerende verbonden lichamen) vallen vanzelfsprekend niet onder deze vastgoedmaatregel. Kortdurende terbeschikkingstelling in de dienstensector, zoals bij hotelkamers, cafés, restaurants, tennishallen, bowlingbanen en squashbanen valt niet onder de maatregel. Ook kortdurende teelpachtovereenkomsten vanwege vruchtwisseling vallen niet onder de maatregel.

Vruchtwisseling is immers nodig voor behoud van het grondgebruik en bruikbaarheid van de grond van de onderneming. Zie onderzoeksvraag 1 en de Miljoenennota 2023 op blz. 6 van de brief.

10. aanmerken van de afsplitsing van beleggingsvermogen (voor de vennootschapsbelasting en overdrachtsbelasting) als zakelijk, als dit plaatsvindt in het kader van het overdragen van een afgesplitste onderneming of een onderneming die achterblijft na afsplitsing;
11. uitbreiding in het kader van een gefaseerde bedrijfsoverdracht van de familievrijstelling overdrachtsbelasting voor de verkrijging van een onroerende zaak rechtspersoon waarbij het vastgoed wordt gebruikt in de onderneming van een vennootschap van een kwalificerend

familieid; ook de verkrijging van vastgoed zelf (“de stenen”) door een door een kwalificerend familieid (al dan niet middellijk) beheerste vennootschap zou moeten vallen onder de vrijstelling van art. 15, lid 1, onderdeel b, WBR 1970;

12. uitbreiding van de familievrijstelling in de overdrachtsbelasting voor de verkrijging van tbs-vastgoed;

Het oplossen van knelpunten in de praktijk:

13. vervangen van de 24-maandentermijn voor overlijdensdividend door een termijn van 12 maanden nadat de aanslag inkomstenbelasting waarin wordt afgerekend over het beleggingsvermogen definitief is;
14. verkrijgingen van een onderneming die kwalificeert voor de bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet door een werknemer niet als loon aanmerken;
15. marginale toetsing bij de beoordeling van liquide middelen of sprake is van ondernemingsvermogen (in de inkomstenbelasting en Successiewet); De afbakeningsproblematiek is gesignaleerd in CPB rapport en wordt genoemd in onderzoeksvraag 10. Kennelijk is inzicht niet voorhanden.
16. uitbreiding betalingsregeling als vermogensbestanddelen na een bedrijfsoverdracht moeten worden overgeboekt naar privé;
17. betalingsregeling voor schenk- en erfbelasting (S&E) renteloos maken;
18. belastingrente afschaffen bij terugname van de bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet wegens overmacht situaties.

De volledige brief van de Staatssecretaris van 29 juni 2023 vindt u [hier](#).

In deze brief vallen verder de volgende voorstellen op:

1. Het wettelijk aanmerken van aan derden ter beschikking gestelde onroerende zaken als beleggingsvermogen in de BOR en de DSR maakt deel uit van het Belastingplan 2024 met 1 januari 2024 als beoogde datum van inwerkingtreding. Zie blz. 2 van de brief.

2. Het kabinet kiest ervoor het aandelen criterium aan te scherpen. Voorgesteld wordt om de toegang tot de BOR en DSR te beperken tot reguliere aandelen die volledig meedelen in de winstgerechtigdheid en liquidatieopbrengst met een belang van ten minste 5%. Dit voorstel leidt tot uitsluiting voor de BOR en DSR van tracking stocks, opties op aandelen en winstbewijzen, en belangen van minder dan 5% van het geplaatste aandelenkapitaal. Een uitzondering hierop is dat de verwateringsregeling (een indirect ab van ten minste 0,5% dat uitsluitend is verwaterd door vererving, huwelijksvermogensrecht of schenking) blijft gelden voor reguliere aandelen. Daarnaast blijft de faciliteit ook gelden voor preferente aandelen die in het kader van een gefaseerde bedrijfsoverdracht zijn uitgegeven. Het begrip preferente aandelen zal nog worden gedefinieerd. Zie blz. 4 en 8 van de brief.

3. De doelmatigheidsmarge van 5% wordt afgeschaft, zowel in de BOR als in de DSR. Deze doelmatigheidsmarge houdt tot nu toe in dat bij vennootschappen beleggingsvermogen tot 5% van de waarde van het ondernemingsvermogen wordt aangemerkt als ondernemingsvermogen. Zie blz. 6 en 7 van de brief.

4. Keuzevermogen kwalificeert alleen nog als ondernemingsvermogen voor de BOR en de DSR voor zover dat voor bedrijfsdoeleinden in de onderneming wordt gebruikt. In de brief wordt een voorbeeld genoemd van een vermogensbestanddeel dat voor 20% in een IB-onderneming of een B.V. zakelijk wordt gebruikt. Op grond van de etiketteringsregels kan dit vermogensbestanddeel voor 100% als zakelijk worden aangemerkt. Op grond van de voor te stellen regels voor de BOR en de DSR kan uitsluitend nog het gedeelte van 20% als ondernemingsvermogen voor de BOR en de DSR kwalificeren.
 Er zal hier een ondergrens gelden van een waarde in het economisch verkeer van het bedrijfsmiddel van minimaal € 100.000 (geïndexeerd) op het moment van verkrijging en een gebruik voor andere dan ondernemingsdoelen van meer dan 10%. De maatregel zal in de praktijk daarmee vooral zien op onroerende zaken, vliegtuigen, dure personenauto's en vaartuigen, indien deze ook voor andere dan bedrijfsdoeleinden worden gebruikt. Zie blz. 7 en 8 van de brief.

5. Voor de voortzettingstermijn geldt een faciliteit bij 'overheidsingrijpen'. Zie Artikel 10, eerste lid, onderdeel c, Uitvoeringsregeling schenk- en erfbelasting. Het kabinet is voornemens een dergelijke versoepeling ook bij de bezitstermijn te introduceren. Verder zal het kabinet onderzoeken of er ondanks deze aanpassingen toch nog knelpunten voortvloeien uit de

bezits- en voortzettingseis bij ondernemingen die willen verduurzamen. Ook wil het kabinet bedrijven, die gebruik willen maken van de BOR, beter informeren over de voortzettings- en bezitseis en in welke situaties sprake kan zijn van 'overheidsingrijpen'. Zie blz. 11 van de brief.

6. Het kabinet wil een einde maken aan de zogeheten rollatorinvesteringen. Bij deze investeringen vormen vermogenden (vaak op hogere leeftijd) hun niet-ondernemingsvermogen zodanig om, dat dit gaat kwalificeren als ondernemingsvermogen. Gedacht wordt aan een stapsgewijze verlenging van de bezitstermijn met een bepaalde termijn per jaar bóven de AOW-gerechtigde leeftijd tot een bepaalde maximale bezitstermijn. Het kabinet is van mening dat voor deze ongelijke behandeling een objectieve rechtvaardiging bestaat, namelijk het tegengaan van oneigenlijk gebruik en misbruik van de BOR. Zie blz. 11 en 12 van de brief.
7. Het kabinet denkt verder na over maatregelen om een einde te maken aan de zogeheten dubbel-BOR-constructies. In zijn eenvoudigste vorm komt een dergelijke constructie erop neer dat ouders die een onderneming drijven, de onderneming schenken aan het kind met toepassing van de BOR. Na het verstrijken van de voortzettingstermijn van vijf jaar koopt de ouder de onderneming terug met zijn vrije vermogen (zoals spaargeld). Vervolgens wordt de onderneming, na het verstrijken van de bezitstermijn van vijf jaar opnieuw aan het kind geschonken met toepassing van de BOR. Op deze wijze heeft het kind niet alleen de onderneming (nagenoeg) vrijgesteld van schenk- en erfbelasting ontvangen, maar de facto ook het spaargeld van de ouders. Er zijn echter ook andere, meer ingewikkelde varianten van deze constructies mogelijk. Zie blz. 12 en 13 van de brief.
8. Het verhogen van de 100% vrijstelling tot een ondernemingsvermogen van € 1.500.000 in combinatie met een verlaging van het vrijstellingspercentage naar 70% voor zover de verkrijging meer bedraagt dan € 1.500.000 zal ertoe leiden dat het profijt van de BOR voor grotere overdrachten zal worden beperkt.

De voorlopige ingangsdata en uitwerking in de Belastingplannen 2024 en 2025 zijn als volgt:

Tabel 1 – Voorlopige ingangsdata en maatvoering Belastingplannen 24 en 25

<i>Maatregel</i>	<i>Datum invoering</i>	<i>Pakket</i>
Aan derden verhuurd vastgoed standaard aanmerken als beleggingsvermogen	1 jan 2024	BP24
Afschaffen dienstbetrekkingseis (DSR) en invoeren minimumleeftijd verkrijger schenking (DSR en BOR)	1 jan 2025	BP24
Afschaffen doelmatigheidsmarge BOR en DSR	1 jan 2025 (voor DSR later)	BP24
Aanpassen keuzevermogen DSR en BOR	1 jan 2025	BP24
Aanpassing vrijstelling BOR	1 jan 2025	BP24
Versoepelen bezits- en voortzettingseis	1 jan 2026	BP25
Aanpak rollatorinvesteringen	1 jan 2026	BP25
Aanpak dubbelBOR	1 jan 2026	BP25
Uitsluiten niet-reguliere aandelen van BOR en DSR	1 jan 2026	BP25

Voor meer informatie neem contact op met het RB, via Sylvester Schenk, Directeur Fiscale Zaken op emailadres sschenk@rb.nl of op telefoonnummer 06-11274688.